

KLASA: UP/I 034-03/18-01/013
URBROJ: 580-09/84-2018-003
Zagreb, 4. listopada 2018.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja na temelju članka 31., članka 38. stavka 5. i 9. i članka 58. stavka 1. točke 15. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09 i 80/13), po inicijativi poduzetnika POS sistemi d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Ivana Trnskog 3, zastupanog po opunomoćeniku [...], odvjetniku iz [...], za pokretanjem postupka protiv poduzetnika ERSTE GROUP BANK AG, sa sjedištem u Beču, Austrija, Am Belvedere 1, ERSTE&STEIERMARKISCHE BANK d.d., sa sjedištem u Rijeci, Jadranski Trg 3/a, Erste card club d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Ulica Frana Folnegovića 6, Procurement Services HR d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Ivana Lučića 2, Procurement Services GmbH, sa sjedištem u Beču, Austrija, Am Belvedere 1 i AUSTRIACARD AG, sa sjedištem u Beču, Austrija, Lamezanstrase 4-8, radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja, po službenoj dužnosti, temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: Mladen Cerovac, mag. iur., predsjednik Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, Vesna Patrlj, dipl. iur., zamjenica predsjednika Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, mr. sc. Ljiljana Pavlic, mr. sc. Tatjana Peroković i Denis Matić, dipl. iur., članovi Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, sa sjednice 25/2018., održane 4. listopada 2018., donosi sljedeće

RJEŠENJE

Inicijativa se odbacuje jer nema uvjeta za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

Obrazloženje

1. Inicijativa za pokretanje postupka

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je 3. kolovoza 2018. u smislu članka 37. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09 i 80/13; dalje: ZZTN), inicijativu poduzetnika POS sistemi d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Ivana Trnskog 3, zastupanog po opunomoćeniku [...], odvjetniku iz [...] (dalje: podnositelj inicijative), za pokretanjem postupka Agencije protiv poduzetnika ERSTE GROUP BANK AG, sa sjedištem u Beču, Am Belvedere 1, (dalje: ERSTE GROUP BANK AG), ERSTE&STEIERMARKISCHE BANK d.d., sa sjedištem u Rijeci, Jadranski Trg 3/a (dalje: ERSTE banka), Erste card club d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Ulica Frana Folnegovića 6 (dalje: Erste card), Procurement Services HR d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Ivana Lučića 2 (dalje: Procurement Services HR), Procurement Services GmbH, sa sjedištem u Beču, Am Belvedere 1, (dalje: Procurement Services GmbH) i AUSTRIACARD AG, sa sjedištem u Beču, Lamezanstrase 4-8, (dalje: AustriaCard AG), radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. ZZTN-a.

Podnositelj inicijative navodi kako je od svog osnivanja, odnosno od 1994. godine, u kontinuiranom poslovnom odnosu s Erste cardom i njegovim pravnim prednikom DINERS

CLUB ADRIATIC d.d. te je zajedno s navedenim poduzetnicima sudjelovao u definiciji, dizajnu i implementaciji prve POS mreže u Republici Hrvatskoj.

Vezano uz navedeno, podnositelj inicijative ističe kako je Erste cardu sve do 2. veljače 2018. pružao uslugu upravljanja i održavanja mreže EFT-POS (Point of Sale) terminala temeljem Ugovora o upravljanju i održavanju mreže EFT-POS terminala od 14. rujna 2010. (dalje: Ugovor) i njegovih Aneksa broj 1. i 2.

Prestanku njegovog poslovnog odnosa s Erste cardom prethodila je ozbiljna financijska prisila i prijetnja, odnosno iznuda, od strane Erste carda i poduzetnika koji su pravno i poslovno povezani s Erste cardom, te fizičkih osoba koje su zaposlene ili obavljaju rukovodeće funkcije u tim poduzetnicima. Na sastanku održanom u rujnu 2014., regionalni zastupnik AustriaCard AG za područje Republike Hrvatske, predložio je zakonskim zastupnicima podnositelja inicijative davanje „nepripadne i protupravne imovinske koristi“, odnosno plaćanje određenog postotka vodećoj osobi nabave za ERSTE GROUP BANK AG, kao osiguranje za uredni i nesmetani nastavak poslovne suradnje temeljem Ugovora i pripadajućih Aneksa, što je podnositelj inicijative odbio.

U predmetnoj inicijativi navodi se kako je Erste card u veljači 2016. zatražio od podnositelja inicijative da snizi cijenu usluge i korigira skalu za 25 posto jer će u suprotnom Erste card raspisati natječaj za uslugu koju je do tada pružao podnositelj inicijative temeljem predmetnog Ugovora. Iako je Erste cardu uputio ponudu sa sniženim cijenama i korigiranom skalom, podnositelj inicijative ističe kako nikada nije zaprimio odgovor na danu ponudu.

Prema navodima podnositelja inicijative, s obzirom na to da je odbio isplatiti nepripadajuću korist odgovornim osobama za nabavu roba i usluga, Procurement Services HR, bez prethodne odluke uprave i nadzornog odbora Erste carda, raspisao je u travnju i lipnju 2016. natječaj za uslugu koju je do tada pružao podnositelj inicijative temeljem predmetnog Ugovora. Prema saznanju podnositelja inicijative, na navedenom natječaju nije izabran niti jedan ponuditelj, već su nabavljeni novi terminali ranijeg dobavljača. Tijekom 2017. godine dolazi do konačnog prekida poslovne suradnje i ugovornog odnosa između podnositelja inicijative i Erste carda. Podnositelj inicijative ističe kako prestanak poslovne suradnje nije rezultat nezadovoljstva Erste carda do tada pruženom uslugom, niti je na natječaju izabran povoljniji ponuditelj, već je Erste card uputio podnositelju inicijative obavijest o raskidu tada važećeg Ugovora i pripadajućih Aneksa, te je započeo skidati EFT-POS terminale s mreže koju je održavao i kojom je upravljao podnositelj inicijative. Predmetni Ugovor i Aneksi konačno su raskinuti 2. veljače 2018.

Podnositelj inicijative smatra kako je Erste card s njim prekinuo poslovnu suradnju po nalogu ili preporuci Procurement Services HR i Procurement Services GmbH, čime je proveo u djelo radnje (iako nisu imale nikakvo ekonomsko niti materijalno opravdanje) najavljene u svrhu iznude, odnosno stjecanja nepripadajuće materijalne koristi, i raspisao natječaj za usluge koje pruža podnositelj inicijative, čime je ostvarena prijetnja i iznuda sa sastanka koji je održan u rujnu 2014.

Zaključno, podnositelj inicijative navodi kako opisano postupanje poduzetnika protiv kojih je podnesena predmetna inicijativa ima obilježja nedopuštenih sporazuma u smislu članka 101. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i članka 8. stavka 1. točke 4. ZZTN-a, s obzirom na postojanje osnovane sumnje da bi odgovorna osoba u Procurement Services HR i Procurement Services GmbH, iskorištavajući svoj utjecaj kao glavne i odgovorne osobe koja odlučuje o nabavi robe i usluga za Erste card, preko posrednika tražila protupravnu korist za sebe ili trećega, a kako bi poduzela odnosno propustila poduzeti određenu radnju (propustila zahtijevati raspisivanje natječaja za usluge koje pruža podnositelj inicijative) te na taj način osigurala kontinuitet daljnje poslovne suradnje između podnositelja inicijative i Erste carda.

2. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Na temelju predmetne inicijative i utvrđenog činjeničnog stanja, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Vijeće), sukladno ovlastima iz članka 27. i članka 31. ZZTN-a, na sjednici 25/2018., održanoj 4. listopada 2018., razmatralo je navedeni predmet te je donijelo odluku da se predmetna inicijativa odbaci u smislu članka 38. stavka 5. ZZTN-a jer nema uvjeta za pokretanje postupka Agencije po službenoj dužnosti protiv ERSTE GROUP BANK AG, ERSTE banke, Erste carda, Procurement Services HR, Procurement Services GmbH i AustriaCard AG, radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja u smislu članka 38. stavaka 1. i 3. te članka 39. ZZTN-a, a vezano uz primjenu članka 8. ZZTN-a koji uređuje zabranjene sporazume poduzetnika.

Odluku o odbacivanju predmetne inicijative Vijeće temelji na sljedećim razlozima:

Odredbama članka 8. ZZTN-a zabranjeni su svi sporazumi između dva ili više neovisnih poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje, koje kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu.

Pri ocjeni sadrži li određeni sporazum ciljeve suprotne pravilima tržišnog natjecanja odnosno proizvodi li stvarne ili moguće negativne učinke za tržišno natjecanje, potrebno je između ostalog utvrditi mogu li se sudionici sporazuma smatrati poduzetnicima u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja i je li riječ o neovisnim poduzetnicima.

Koncept poduzetnika omogućava s jedne strane utvrđivanje kategorije pravnih subjekata na koje se primjenjuju pravila tržišnog natjecanja, a s druge strane, definiranje subjekta kojemu se određeno ponašanje može pripisati.

Pojam poduzetnika u pravu tržišnog natjecanja obuhvaća svaki subjekt koji se bavi gospodarskom djelatnošću, neovisno o pravnom statusu tog subjekta i načinu njegova financiranja.

S aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, svi poduzetnici povezani zajedničkom kontrolom (primjerice ako je riječ o društvu majci i društvu kćerki ili o većem broju društava članova istoga koncerna), smatraju se jednim gospodarskim subjektom u smislu članka 4. ZZTN-a. Drugim riječima, smatraju se jednim poduzetnikom.

Uvidom u javno dostupne podatke na internetskim stranicama ERSTE GROUP BANK AG (<https://www.erstegroup.com/en/about-us/corporate-governance>) o poduzetnicima koji su u cijelosti ili djelomično u vlasništvu ERSTE GROUP BANK AG, Agencija je utvrdila kako ERSTE GROUP BANK AG ima vlasničke udjele u Erste banci (69,3 posto), Erste cardu (69,3 posto), Procurement Services HR (99,9 posto) i Procurement Services GmbH (99,9 posto).

Dakle, Erste banka, Erste card, Procurement Services HR i Procurement Services GmbH, kao društva istoga koncerna, povezani su zajedničkom kontrolom od strane poduzetnika ERSTE GROUP BANK AG koji ima više od polovine udjela u svim navedenim poduzetnicima, te se stoga smatraju jednim gospodarskim subjektom u smislu članka 4. ZZTN-a i nastupaju zajednički kao pravni nositelji jednog jedinstvenog poduzetnika.

Budući da nije riječ o neovisnim poduzetnicima u smislu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, nisu ispunjene zakonske pretpostavke za primjenu članka 8. ZZTN-a, pa stoga njihovo postupanje u konkretnom slučaju ne može biti kvalificirano kao zabranjeni sporazum.

Naime, propisi o zaštiti tržišnog natjecanja odnose se samo na sporazume između dva ili više neovisnih poduzetnika. Dakle, na eventualni sporazum između poduzetnika koji su „vlasnički“ povezani, ne može se primijeniti članak 8. ZZTN-a.

Postupanje poduzetnika AustriaCard AG, opisano u predmetnoj inicijativi na način da je njegov regionalni zastupnik za Republiku Hrvatsku, na sastanku održanom u rujnu 2014., predložio zakonskim zastupnicima podnositelja inicijative davanje „nepripadne i protupravne imovinske koristi“, odnosno plaćanje određenog postotka vodećoj osobi nabave za ERSTE GROUP BANK AG, kao osiguranje za uredni i nesmetani nastavak poslovne suradnje temeljem ranijeg Ugovora, što je za podnositelja inicijative predstavljalo ozbiljnu prijetnju i iznudu pa je navedeni prijedlog odbio, prema ocjeni Vijeća ne može biti kvalificirano kao narušavanje tržišnog natjecanja, već eventualno može biti sporno s aspekta zakona kojima su propisana pojedina kaznena djela i njihova bitna obilježja, a čija je provedba u nadležnosti drugih tijela i institucija, različitih od Agencije.

Slijedom navedenog, Agencija je na temelju odluke Vijeća odlučila kao u izreci ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba, ali podnositelj inicijative može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovog rješenja.

Predsjednik Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag. iur.